



Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/KL/KSO/2011/288

BETREFT: aanrekenen kosten (kopieën, Smartschool, internet, verzekering)

1 PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 1 juni 2011 (brief van 16 mei verstuurd op 30 mei)

1.2 Verzoeker

[X], ouder van een leerling.

1.3 Betrokken school

School: [Y]

Schoolbestuur: idem

1.4 CZB

Bij brief van 16 mei 2011, aangetekend verstuurd op 30 mei, dient verzoekster een klacht in bij het secretariaat over schoolrekeningen die niet kloppen.

Bij aangetekende zending van 1 juni 2011 wordt aan verwerende partij kennis gegeven van de klacht, van de datum van de zitting en van de mogelijkheid om een verweerschrift in te dienen en wordt deze verzocht om de stukken die op de klacht betrekking hebben (zoals bijdrageregeling, detail van de aangerekende kosten ...) toe te zenden.

Met een brief van 7 juni 2011 wordt verzoekster van dag, datum en uur van de zitting op de hoogte gebracht en verzocht de stukken die op de klacht betrekking hebben, toe te zenden.

Op 10 juni 2011 faxt de raadsman van verwerende partij het verweerschrift met bijlagen maar zonder toevoeging van de gevraagde stukken. Het secretariaat meldt, telefonisch op 10 juni en bij e-mail van 14 juni, aan de raadsman dat een aantal bijlagen niet leesbaar zijn. Op 15 juni 2011 worden door de school leesbare bijlagen bezorgd.

Bij brief van 15 juni 2011 wordt aan verzoekster het verweerschrift en bij e-mail van 16 juni 2011 de leesbare bijlagen bezorgd.

Bij e-mail van 16 juni 2011 meldt verzoekster niet op de zitting aanwezig te kunnen zijn en dat de rekeningen zijn opgestuurd. Het secretariaat ontvangt die rekeningen op 20 juni 2011.

Bij e-mail van 17 juni 2011 meldt het secretariaat aan verwerende partij en haar raadsman dat verzoekster niet aanwezig zal zijn op de zitting. Bij e-mail van 20 juni antwoordt de raadsman dat, behoudens tegenbericht, zij meent dat de aanwezigheid van verwerende partij niet vereist is, daar het hele verweer op papier staat.

Bij e-mail van 19 juni 2011 reageert verzoekster nog op het verweerschrift. Deze reactie wordt op 20 juni naar de verwerende partij en haar raadsman gestuurd; tevens wordt gemeld dat het secretariaat zich over de al dan niet aanwezigheid op de zitting niet kan uitspreken en gewezen op het ontbreken van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Bij e-mail van 20 juni, doch na de zitting van de Commissie, bezorgt verwerende partij deze stukken.

2 INHOUD van de KLACHT

De klacht van verzoekster is gericht tegen het feit dat:

1. de schoolrekeningen niet kloppen:

- er worden voor een bedrag tussen 20 en 30 euro kopies aangerekend die men niet kan verantwoorden en die haar dochter niet heeft ontvangen;
- er wordt een bedrag voor smartschool en het gebruik van internet aangerekend maar dit werkt meestal niet en internet moet thuis gebruikt worden;
- de ouders moeten de verzekering voor de leerlingen betalen.

2. de directie en leerlingenbegeleiding hun functie niet naar behoren doen en uitspraken doen die buiten het boekje gaan.

De dochter van verzoekster wordt al een heel schooljaar gepest, zelfs geslagen, een leerling heeft haar stijltang beschadigd en er is voor meer dan 250 euro uit haar beautycase gestolen, doch de school onderzoekt dit niet en treedt niet op. Verder hekelte verzoekster de ongepaste opmerkingen van medewerkers op school n.a.v. het te laat komen van de dochter op school en het feit dat de leerlingen van het derde jaar haarzorg reeds drie maal geen toezicht hadden.

3 VERWEER van VERWERENDE PARTIJ

De raadsman van verwerende partij doet het volgende gelden:

1. Betreffende de schoolrekeningen heeft de directie Logistiek en Financieel beleid op donderdag 10 maart 2011 een heel uitgebreid antwoord en verantwoording gestuurd naar verzoekster die hiermee op 13 maart 2011 akkoord ging en gemeld heeft dat ze die zou betalen (stuk 1). Ze heeft ook steeds afbetalingsfaciliteiten gekregen. Verweerder begrijpt bijgevolg niet dat verzoekster nu nog volhardt in dit deel van haar klacht.

2. Houding van de directie en de leerlingenbegeleiding

- de verwerende partij stelt dat, wat betreft het pesten, de leerling het eerste trimester inderdaad wel wat gepest is en dan naar een andere klas verplaatst is, wat aan verzoekster is voorgesteld en waarmee deze heel blij was en haar instemming heeft betuigd. Bovendien zijn er ook tijdens dat eerste trimester verschillende stappen ondernomen bv. gesprekken met de klas, campusverantwoordelijke en de leerlingenbegeleiding. Door de overstap naar de andere groep (er zijn slechts twee groepen in de richting die de leerling volgt) zouden de problemen veel minder zijn...De school is ook steeds bereid tot gesprek hierover doch kan weinig meer doen dan ze reeds heeft gedaan. (overzicht stuk 2);

- wat betreft de stijltang die zou beschadigd zijn wordt aangevoerd dat vooreerst nooit bewezen is dat de stijltang daadwerkelijk is beschadigd door een leerling; wel is het zo dat een leerling zou geschopt hebben tegen de boekentas van de dochter, waarop die leerling een halve dag is geschorst als straf. Bij gebrek aan duidelijk bewijs kan de school werkelijk niet meer doen; de campusverantwoordelijke die de stijltang heeft gezien heeft enkel twee kleine krasjes gezien maar hoe die daar zijn gekomen is nog steeds niet duidelijk. Bovendien dekt de schoolverzekering dergelijke materiële schade niet (stuk 3).

- wat betreft die diefstal is er tot op heden niets bewezen door verzoekster noch door de leerling zelf, en bovendien is het ook heel onverstandig om een leerling met meer dan 250 € materiaal in de beauty case te laten rondlopen op school (was dat trouwens allemaal materiaal dat nodig was voor school of ook voor privégebruik ???), terwijl er lockers voorhanden zijn... De school kan uiteraard zonder duidelijk bewijs niet tussenkomen in zulke zaak..

- wat betreft het te laat komen: dat was inderdaad in het eerste trimester een probleem, dat dan is aangekaart aan de school. .

De school heeft een bijzondere oplossing voor zulk probleem, m.n. een leerling met een moeilijke busaansluiting enz. krijgt een speciaal pasje waarmee ze een 10 tot 15 minuten later mag aankomen, wat moet volstaan in casu!

Doch blijkbaar komt de dochter steevast te laat, tot soms zelfs een uur, en maakt ze volgens de leerkrachten schromelijk misbruik van dat pasje, zodat ze toch een strafstudie moet doen zoals voorzien in het schoolreglement. (overzicht stuk 4).

- wat tenslotte het feit betreft dat er geen toezicht zou zijn geweest in mei 2011, ontkent de school met klem dat dat drie maal is gebeurd en vraagt verduidelijking over de data waarop dat gebeurde zodat ze dit kan nakijken. Bovendien is de datum die wel is aangehaald in de brief totaal ten onrechte aangehaald, daar er het 5^e 6^e en 8^e lesuur toezicht was (overzicht stuk 5)

4 ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur: 20 juni 2011, 13 uur

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding

4.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter.

Walter Cools, Francis Deryckere, Etienne Becuwe en Jean Dujardin, leden.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

/

4.5 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid, beslissing en sanctie.

5 BESLISSING VAN DE COMMISSIE

5.1 Regelgeving

** Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966.*

Artikel 13 bepaalt dat de Lid-Staten zich engageren om het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk te maken.

** Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989.*

Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor te zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen, voor ieder kind beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

** Grondwet.*

Artikel 24, § 3, eerste lid: “De toegang tot het onderwijs is kosteloos tot het einde van de leerplicht”.

** Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek van 13 juli 2001.*

Art. V.13. In het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen de inrichtende machten de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt door middel van het school- of centrumreglement aan de ouders of aan de personen die de minderjarige leerling in rechte of in feite onder hun bewaring hebben, dan wel aan de meerderjarige leerling meegedeeld.

Art. V.25. De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake:

1° de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen inzake de kosteloosheid van het onderwijs, de beginselen vermeld in (voor het secundair onderwijs) artikel V.13 , ...;

.....

Art. V.28. De klachten bedoeld in artikel V.25 worden bij aangetekend schrijven bij de Commissie ingediend.

Klachten die na verloop van een termijn van zestig kalenderdagen na de vaststelling of de kennisname van de betwiste feiten ingediend worden, zijn onontvankelijk.

Art. 95quater. Een inrichtende macht kan handelsactiviteiten verrichten, voor zover deze geen daden van koophandel zijn en voor zover ze verenigbaar zijn met haar onderwijsopdracht.

** Decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad.*

Art. 17. De schoolraad heeft ten behoeve van al het personeel, leerlingen en ouders een communicatie- en informatieplicht over de wijze waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent.

Art. 21. De inrichtende macht overlegt met de schoolraad over:

1° het opstellen of wijzigen van

a) het schoolreglement;

b) de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de regeling inzake de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend, voor zover deze regelingen niet zijn opgenomen in het schoolreglement;

.....

** Wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving.*

Artikel 25

De kosten van het onderricht, verstrekt in de inrichtingen of afdelingen voor onderwijs, tot

stand gebracht door openbare en private personen, vallen ten laste van de inrichtende machten.

Aan de inrichtingen en afdelingen van inrichtingen voor bewaarschool-, lager, middelbaar, normaal-, technisch en kunstonderwijs, die bedoeld worden in artikel 24 en die aan de bij de wet en verordening gestelde voorwaarden voldoen, verleent de Staat evenwel

- a) Weddentoelagen;
- b) Werkingstoelagen.

** Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.*

5.2 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij, rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving, bevoegd is om kennis te nemen van de klacht die betrekking heeft op de schoolrekeningen.

De Commissie is niet bevoegd om kennis te nemen van de betwistingen die betrekking hebben op de houding van de directie en de leerlingenbegeleiding.. Deze problematiek moet op schoolniveau, al dan niet in samenspraak met het schoolbestuur en het centrum voor leerlingenbegeleiding, opgelost worden. Voor pesterijen tussen leerlingen kunnen ouders zich voor advies en ondersteuning wenden tot de v.z.w. Limits, een organisatie die in opdracht van het Departement Onderwijs en Vorming het Steunpunt Ongewenst gedrag op school verzorgt (<http://www.iswlimits.be/nl/onderwijs/40/>). Ook de vzw SASAM kan adviserend optreden (<http://www.sasam.be/>).

5.3 Beslissing

5.3.1 Algemeen

De grondwet waarborgt de kosteloze toegang tot het leerplichtonderwijs. Uit de grondwet en de onderwijsregelgeving volgt dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Dit wordt bevestigd door het Arbitragehof in zijn arrest nr. 28/92 van 2 april 1992. De regel van de kosteloze toegang tot het onderwijs impliceert dat de basiskosten voor het verstrekken van onderwijs ten laste vallen van de publieke of private personen die het initiatief nemen om onderwijs aan te bieden. Zij kunnen daarvoor wel door de gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd worden (cf. art. 25 Schoolpactwet 29 mei 1959).

De regel van de kosteloze toegang houdt geen recht op volledige kosteloosheid van het secundair onderwijs in. In genoemd arrest blijkt dat in de huidige stand van de regelgeving op het niveau van het secundair onderwijs de scholen van de ouders en de meerderjarige leerlingen wel een bijdrage kunnen vragen voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten en vormen van dienstverlening. Uitgesloten zijn evenwel kosten die behoren tot de basiskosten voor de organisatie van hedendaags onderwijs en een onderdeel vormen van de openbare dienstverlening van elke door de overheid gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling.

Voor goederen en diensten waarvoor een bijdrage kan worden gevraagd mag niet meer worden aangerekend dan de kosten van de geleverde goederen of prestaties. Deze kosten moeten kunnen worden verantwoord, onder meer vanuit de eigenheid van de doelgroepen in

het secundair onderwijs. De gevraagde bijdragen moeten het kenmerk behouden van een kostprijs. Dat veronderstelt enerzijds dat het gaat om door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds dat het goederen of diensten betreft die de betrokken leerling effectief heeft ontvangen.

Er moet een lijst worden opgesteld van de bijdragen die van de ouders kunnen worden gevraagd. Deze lijst moet voor overleg aan de schoolraad worden voorgelegd en via het schoolreglement aan de ouders worden meegedeeld. De regeling moet ook de mogelijkheid tot het toestaan van afwijkingen vermelden. Onder afwijkingen worden specifieke maatregelen of tegemoetkomingen verstaan voor financieel minder gegoede gezinnen. Deze regeling moet voor overleg aan de schoolraad worden voorgelegd en via het schoolreglement aan de ouders worden meegedeeld.

5.3.2 Kostenbeperking in het secundair onderwijs. Kostenraming en ouderinformatie.

Het secundair onderwijs mag dan niet verplicht kosteloos zijn, dit belet niet dat “passende maatregelen voor het invoeren van gratis onderwijs” voor dat onderwijsniveau behoren tot de doelstellingen van het Kinderrechtenverdrag (art. 28, § 1, b). Met haar beleid voor kostenbeperking en bevordering van gelijke kansen wil de Vlaamse Gemeenschap genoemde doelstelling van het kinderrechtenverdrag invulling geven. Het komt elke inrichtende macht toe om zich met passende maatregelen in dit gemeenschappelijk beleid in te schrijven.

Een eerste stap in de ontwikkeling van een beleid van kostenbeperking ligt op het niveau van informatie en inspraak. Zo is decretaal voorgeschreven dat de lijst van de voor de ouders te verwachten geldelijke bijdragen voor overleg aan de schoolraad voorgelegd wordt. De regelgeving waarborgt daarmee het recht van inspraak bij het beoordelen van de noodzaak of het verantwoorde karakter van bepaalde kosten en het vaststellen van de hoogte daarvan. Van dit overleg kan gebruik worden gemaakt om op school een beleid en een cultuur van kostenbeperking uit te werken en te stimuleren. Het komt de schoolraad toe om aan de achterban van de schoolraad passende informatie te verstrekken over het gevoerde overleg en het daaruit voortkomend beleid.

De bijdrageregeling kan uiteraard geen uitgavenposten bevatten die ten laste vallen van de instelling. Verder moet, om aan de betrachtingen van de decreetgever en de noden van de ouders te voldoen, de bijdrageregeling volledig zijn en zo nauwkeurig als bij de aanvang van het schooljaar mogelijk is. Alle redelijkerwijze te verwachten bijdragen moeten worden vermeld. Een goede regeling zal ook transparant zijn opgesteld. Daarbij is essentieel dat een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen verplichte en facultatieve bijdragen.

De bijdrageregeling wordt in het schoolreglement opgenomen. Voor de ouders is het ook van belang dat ze tijdig geïnformeerd zijn over de wijze van betalen en de termijnen voor facturering en eindafrekening. De werkwijze die de school daarbij volgt, met inbegrip van het beleid van sociale tegemoetkoming hoort daarom ook aansluitend bij de bijdrageregeling te worden gecommuniceerd. Het optreden bij wanbetaling moet vanzelfsprekend aan de wettelijke voorschriften voldoen en moet, van zodra daar aanleiding toe bestaat, ook duidelijk worden meegedeeld.

De Commissie heeft in het verleden herhaaldelijk gesteld dat de facturatie transparant hoort te zijn, zonder daarom voor elk onderdeel tot in het laatste detail gepreciseerd te moeten zijn.

Ouders die wat dat betreft vragen hebben, moeten op hun verzoek wel een gedetailleerde verantwoording kunnen ontvangen. De school dient zich zo te organiseren dat de ouders daarvoor ook terecht kunnen en correct en zakelijk geïnformeerd worden.

5.3.3 Kosten ten laste van de school. Smartschool en het gebruik van internet

Op de bijdrageregeling en in de facturatie is een bedrag opgenomen voor Smartschool en het gebruik van internet. Smartschool is een communicatiesysteem dat zowel school/leerkrachten en ouders/leerlingen tot voordeel strekt. Dit communicatiesysteem behoort wezenlijk tot de organisatie van onderwijs en vormt een onderdeel van de openbare dienstverlening van elke door de overheid gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling. De daarvoor te maken kosten zijn te beschouwen als basisuitgaven waarvoor de instellingen zelf moeten instaan en waarin de overheid tussenkomt door een werkingsbudget toe te kennen. Dezelfde overwegingen gelden voor het gebruik van internet.

De Commissie verwijst naar haar advies in dossier CZB/V/KSO/2010/273 waar zij het volgende overwoog: “Uit de beschrijving van de functies van het leerplatform leidt de commissie af dat het leerplatform voor alle leerlingen zal moeten openstaan en onmogelijk kan worden voorbehouden aan leerlingen die daarvoor kiezen en vrijwillig een bijdrage betalen. In het secundair onderwijs kan de kostprijs van verplicht gestelde leermiddelen wel worden aangerekend aan de leerlingen op voorwaarde dat het om individualiseerbare leermiddelen en kosten gaat. De commissie heeft reeds eerder geadviseerd dat software die voor de algemene werking van de school bedoeld is niet aan individuele leerlingen kan worden aangerekend. Voor bijzondere programma’s bijvoorbeeld in een opleiding informatica zou dit wel kunnen. (CZB/V/KSO/2003/14; CZB/V/KSO/2007/161).”

In het antwoord aan verzoekster bij mailbericht van 10 maart 2011 waarnaar het verweer verwijst, stelt de school dat zij in oktober 2010 op de hoogte gebracht is van het feit dat voor het aanbieden van een elektronisch leerplatform niet aangewezen is om een bijdrage te vragen en dat, gezien het schooljaar 2010-2011 dan al lopende was en haar begroting daarop was gebaseerd, de kostenramingen zoals ze aan de ouders werden overgemaakt, behouden werden. Ze voegt er nog aan toe dat vanaf schooljaar 2011-2012 dit wordt aangepast.

5.3.4 Transparantie van de bijdrageregeling. Verplichte en facultatieve bijdragen

Er wordt niet betwist dat de ouders een kostenraming hebben ontvangen. De Commissie stelt echter vast dat het aan haar voorgelegde document weinig transparant is.

Er wordt geen duidelijk onderscheid gemaakt tussen verplichte en facultatieve bijdragen. De kost voor de actie ‘fruit op school’ werd wel op de kostenraming vermeld maar zonder de mededeling dat deelname aan die actie niet verplicht is. Hetzelfde geldt voor de kost ‘verzekering’ die volgens het schoolreglement niet verplicht zou zijn en waar de ouders kunnen van afzien.

De Commissie stelt dat, wanneer zaken facultatief worden aangeboden, dit uit de kostenraming moet blijken. Wanneer het facultatieve karakter van bepaalde uitgaven wordt aangegeven wordt meteen ook duidelijk dat de loutere ondertekening van het schoolreglement waarin de kostenraming is opgenomen, niet kan worden beschouwd als een instemming met een bepaalde uitgave. De school moet zich bij facultatieve uitgaven zo organiseren dat ouders met de deelname expliciet instemmen (bv. door te werken met een inschrijvingsstrook).

Ook met betrekking tot de kosten voor een verzekering rijst een vraag naar grotere transparantie.

5.3.5 Aanrekenen van kosten voor verzekering

Bij de verantwoording van de kost voor de post ‘verzekering’ in het mailbericht van 10 maart 2011 stelt de school dat het gaat om een verzekering voor ongevallen op school en op weg van en naar de school. De school verwijst naar blz. 25 van het schoolreglement.

Uit het reglement blijkt dat de verzekering enerzijds de burgerlijke aansprakelijkheid voor lichamelijke en/of stoffelijke schade aan “derden” wanneer de leerlingen onder toezicht staan van de school, en de lichamelijke schade opgelopen door de leerlingen tijdens schoolse activiteiten (al dan niet in de school) en anderzijds lichamelijke schade opgelopen door de leerlingen op weg van en naar de school, dekt.

Het is voor de Commissie niet duidelijk wat de verhouding is tussen de verzekering die de school zelf moet aangaan en wat aanvullend aangeboden wordt. Op de blz. 25 wordt in het schoolreglement gesteld: “Een aanvullende familiale verzekering kan nuttig zijn voor een aantal gevallen die niet gedekt zijn door de schoolverzekering”. Dit wekt de indruk dat de bijdrage die van de ouders gevraagd wordt, betrekking heeft op de eigenlijke schoolverzekering waarvan de premies ten laste vallen van de school. De Commissie heeft reeds eerder geoordeeld dat de kost voor de verzekering die de burgerlijke aansprakelijkheid van leerlingen voor schade aan derden terwijl de leerlingen onder toezicht van de school staan en de lichamelijke schade opgelopen door leerlingen in schoolverband dekt, ten laste is van de school. Het engagement dat schoolbesturen op zich nemen om onderwijs te organiseren, houdt verantwoordelijkheden in, o.a. dat het bestuur de nodige verzekeringen voor gebouwen en personen (bestuur, personeel en leerlingen) dient aan te gaan. De daaraan verbonden uitgaven behoren tot een sokkel van vaste algemene kosten die ten laste van het schoolbestuur zijn. (zie CZB/V/KSO/2003/15).

Het aanbieden van een verkeersongevallenverzekering voor leerlingen echter vormt een afzonderlijke dienstverlening waarop ouders vrijblijvend kunnen intekenen en waarvoor een bijdrage kan aangerekend worden (zie daarover nog CZB/V/KSO/2003/24). Zoals onder punt 5.3.2 vermeld, moet het facultatief zijn van die bijdrage uit de bijdrageregeling blijken en moeten ouders te kennen geven dat ze van die dienstverlening gebruik wensen te maken. De Commissie wijst er ten overvloede nog op dat, wanneer een clause voor verzekering van de leerlingen op de weg van en naar de school wordt opgenomen in de schoolverzekering, de basispremies voor de schoolverzekering ten laste van de school blijven. Het is naar het oordeel van de Commissie belangrijk dat de school aan de ouders duidelijk maakt welke waarborgen de eigen verzekering van de school bieden en wat de juiste inhoud is van het facultatieve aanvullende aanbod.

5.3.6 Zorgvuldig aanrekenen

De Commissie stelt bij de facturatie en de opvolging van de betalingen ook een manifest gebrek aan zorgvuldigheid in hoofdte van de school vast.

- Na een vraag van verzoekster over de afrekening, meldt de school haar dat de kost voor de onthaaldag (15 €) die inderdaad niet is doorgegaan, bij de betaling in mindering mag gebracht worden. Het is onaanvaardbaar dat een individuele ouder zich verplicht moet zien om aan de school te signaleren dat ze een niet onaanzienlijk bedrag aanrekent voor een activiteit die niet heeft plaats gevonden. Dat de school bij een dergelijke onzorgvuldigheid reageert met de mededeling dat de individuele ouder het ten onrechte betaalde bedrag mag afhouden van de factuur en niet aankondigt dat zij zelf de vergissing voor alle ouders die in hetzelfde geval zijn zal rechtrekken roept bij de Commissie ook ernstige vragen op.

- Uit de repliek van verzoekster op het verweer blijkt verder dat de school de al verrichte betalingen van verzoekster, die toestemming kreeg om de kosten in schijven te betalen, niet correct opvolgt. Het verweerschrift dat de school via haar advocaat aan de Commissie voorlegt, bevat een bijlage ‘Openstaande rekeningen van leerlingen’ gaande tot juni 2011. Daarin wordt geen rekening gehouden met de betaling van tweemaal 100 € waarvan de verzoekster het betalingsbewijs daterend van december 2010 en januari 2011 voorlegt. Zij wordt daarin niet tegengesproken door de school. Het is voor de Commissie onbegrijpelijk dat de school het dossier waarvoor zij een beroep gaat doen op een advocaat, niet eerst zorgvuldiger heeft nagezien.

5.3.7 Bijdragelijst. Informatie over fotokopieën.

5.3.7.1 Kosten voor fotokopie in de bijdragelijst

De ouders en leerlingen mogen van de school een beleid van transparante informatie over de aangerekende kosten voor didactisch materiaal verwachten, in het bijzonder ook voor fotokopieën. De eerste stap daarin is de informatie die aan de schoolraad verstrekt wordt. De schoolraad heeft vooreerst recht op inzage in de berekening op basis waarvan de eenheidsprijs voor fotokopieën wordt vastgesteld. Ook het beleid dat gevoerd wordt om onverantwoord kopiëren te vermijden kan in de schoolraad ter sprake komen. Het overleg in de schoolraad moet uitlopen op het opstellen van een lijst van door de ouders te verwachten bijdragen. Het is aangewezen dat de school, op basis van de ervaring uit de voorgaande jaren daarin ook een raming geeft van de te verwachten hoeveelheid fotokopieën. Alleen zo kunnen de ouders zich een benaderend beeld vormen van de omvang van de bedragen die daarvoor zullen worden gevraagd.

De tweede stap in de informatie bestaat in het overhandigen van de bijdragelijst aan de individuele ouders bij het begin van het schooljaar, zoals decretaal is voorgeschreven. De school zal zelf oordelen of het wenselijk is om daar een korte toelichting bij op te nemen over de werkwijze die in de school gevolgd wordt om het gebruik van fotokopieën ten behoeve van de leerlingen te registreren en aan te rekenen.

Uit het verweer van de school leidt de Commissie af dat de informatie over de te verwachten bijdragen niet aan de hier geformuleerde vereisten beantwoordt. De kostenraming, die na de zitting werd bezorgd, vermeldt voor kopieerwerk een bedrag van 57,00 €. Het is voor de Commissie niet duidelijk of over de prijs per kopie in de participatieorganen overlegd werd. De Commissie is van oordeel dat de te verwachten kopiekost met vermelding van de prijs per kopie als afzonderlijke post in de bijdrageregeling moet worden vermeld. De voorgelegde kostenraming voor schooljaar 2010-2011 vermeldt voor fotokopieerwerk een globaal bedrag zonder de eenheidsprijs per kopie en zonder een raming van het aantal te

verwachten kopieën. De Commissie is van oordeel dat de school hier nog een inspanning moet doen om tot een grotere transparantie te komen.

5.3.7.2 Individuele aanrekening van kosten voor fotokopie

Wat de individuele mededeling van de gemaakte kosten betreft is het wenselijk dat de kostennota's die aan de ouders worden bezorgd zo transparant mogelijk worden opgesteld, zodat duidelijk is welke kosten onder welke posten worden ondergebracht.

Als de school belangrijke bedragen voor fotokopieën aanrekent, dient hierover de nodige informatie beschikbaar te zijn. Enkel kopieën die de leerling effectief gebruikt, kunnen worden aangerekend. De informatie tot in het detail moet niet op initiatief van de school aan alle ouders meegedeeld worden, enkel aan hen die erom vragen. Het komt de ouders toe een constructieve communicatie op te starten om over elementen van de bijdrageregeling uitleg te bekomen, ofwel via de schoolraad of rechtstreeks met een aanspreekpunt in de school. De school dient zich zo te organiseren dat de ouders die meer gedetailleerde informatie wensen, daarvoor ook terecht kunnen en correct en zakelijk geïnformeerd worden. Ouders kunnen het betalen van de schoolfactuur afhankelijk stellen van het ontvangen van de hen daarover verschuldigde informatie.

Als uit het gesprek school - ouders blijkt dat een gevraagd bedrag voor een bepaalde leerling niet in overeenstemming is met de door de school gemaakte kosten voor diensten of goederen aan de betrokken leerling, dan dienen de ouders het bedrag niet te betalen.

Toepassing

Verzoekster betwist dat zij kopieën zou hebben ontvangen.

Op de vraag van verzoekster om uitleg over de kopieën, antwoordt de school dat de kopieën wel degelijk gemaakt zijn en dus betaald moeten worden, dat de school werkt met een code per klas en de tellerstand duidelijk zijn en dat kopieën voor leerlingen zonder boeken niet op deze tellerstand komen. Verder stelt de school dat ze, om de transparantie te verhogen, vanaf volgend schooljaar zal proberen te werken met detailcodes per vak/leraar en dat door het gebruik van kopieën het aantal handboeken beperkt kan blijven waarmee getracht wordt de totaalfactuur voor de ouders te verlagen.

Voor zover de Commissie is geïnformeerd – door de afwezigheid van beide partijen op de zitting was de Commissie niet in staat daarover nadere vragen te stellen - heeft verzoekster voor het schooljaar waarover de betwisting handelt, niet de gedetailleerde uitleg gekregen waar zij recht op heeft. De Commissie is van oordeel dat een nadere verantwoording voor fotokopie inhoudt dat er minstens een opsplitsing per leraar/vak wordt gegeven van de kosten die worden aangerekend.

5.3.8 De Commissie komt tot volgende beslissing:

De Commissie stelt vast dat de school met betrekking tot het aanrekenen van kosten op enkele punten manifest onzorgvuldig is tewerk gegaan en in het algemeen in haar beleid ter zake onvoldoende transparant is. De school moet hier naar het oordeel van de Commissie nog ernstige inspanningen doen.

Met verwijzing naar bovenstaande overwegingen vraagt de Commissie bijzondere aandacht voor:

- een grotere zorgvuldigheid bij de facturatie en de opvolging van de betalingen;
- het feit dat sommige basiskosten voor het organiseren van onderwijs zoals gebruik van internet en Smartschool en een verzekering burgerlijke aansprakelijkheid en ongevallenverzekering voor de tijd dat de leerlingen onder toezicht van de school staan, door de school zelf moeten worden gedragen;
- het uitdiepen van het overleg in de schoolraad met betrekking tot de bijdrageregeling;
- het onderscheid dat in de bijdrageregeling moet worden gemaakt tussen verplichte en facultatieve uitgaven; voor het aanrekenen van die laatste bijdragen in een expliciete instemming van de ouders voorzien;
- het vermelden in de bijdrageregeling van de eenheidsprijs per kopie alsook de globale kostprijs gebaseerd op een raming van het te verwachten aantal fotokopieën afzonderlijk;
- het feit dat een nadere verantwoording voor fotokopie inhoudt dat er minstens een opsplitsing per leraar/vak wordt gegeven van de kosten die worden aangerekend.

De Commissie nodigt de verwerende partij uit om haar bij de aanvang van het nieuwe schooljaar mee te delen hoe zij aan de aanbevelingen van de Commissie gevolg heeft gegeven of plant te geven.

5.4 Sanctieregeling

De Commissie gaat ervan uit dat verwerende partij de aanbevelingen van de Commissie zal opvolgen en oordeelt dat er vooralsnog geen aanleiding is tot het opleggen van een sanctie.

6 BEROEP

Tegen een beslissing van de Commissie kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat de tweede werkdag na de postdatum van de betekening van deze beslissing, bij aangetekend schrijven een beroep bij de Vlaamse Regering, in de persoon van de Minister van Werk, Onderwijs en Vorming ingesteld worden (met een afschrift aan het secretariaat van de Commissie).

Brussel, 20 juni 2011

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter